

MAKÓI NÉPÚJSÁG

DEMOKRATIKUS POLITIKAI NAPILAP

BERLINBEN HARCOLNAK A SZOVJET CSAPATOK

**A fővárost 3 oldalról körülkerítették — 16 külvárosa elesett
A Brandenburgi kaputól 8 kilométerre vannak az ostromlók**

Moszkva. Legújabb jelentésében a Tass-iroda beszámol a Berlin körüli harcokról. A jelentés megerősíti, hogy a vörös hadsereg behatolt Berlin elővárosaiba és hogy az orosz tűzértség lövi Berlin belvárosait. Az orosz csapatok az egyik háztömböt a másik után foglalják el. 16 külső kerület már az orosz csapatok birtokában van. Berlin szívéből, a Brandenburgi kaputól már csak 8 kilométerre állanak. Legmélyebben északnyugati irányból hatoltak be a fővárosba. Weissesse ipari kerületet rohammal elfoglalták. A vörös hadsereg Berlin vasgyűrűvel zárta körül. Két oldalról a bekerítés befejeződött és valószínűleg a következő 48 órában teljesen be lesz kerítve.

A légierők támogatásával folyik a tűzérsegi és gyalogsági alakulatok harca. Tegnap a németek 8000 embert veszítettek halottakban. A berlini arcvonalon északi szakaszán lengyel csapatok is részt vesznek. Göbbels a berlinieket a végsőkig való harcra hívta fel. Legsúlyosabb büntetéssel fenyegeti azt, aki kirakja a fehér zászlót. Az utolsó pillanatban a menekülők nagy tömege hagyta el a várost. A főváros lakossága állandóan pincékben és óvóhelyeken tartózkodik. Más egységek Berlinből nem messze előretörték és elfoglalták Finsterwaldet, Jüterbocket, Peilitzt és Ruhrlandot.

Az amerikai csapatokkal való találkozás — amelyek Dessau és Bitterfeld irányából jönnek — minden órában bekövetkezhethet. Az amerikai csapatok már látják az orosz ágyúk torkolati tüzeit és azok a szövetséges repülőket, amelyek Drezda és Berlin között látják a vonalakat, látják az élesoportokat. (MTI)

Moszkva. A jelentésekből kitétni, hogy a birodalmi fővárost hatalmas ízben körülkerítették. Amíg a vörös hadsereg egyes részei északra és északkeletre megközelíttek, addig Konyev csapatai közvetlenül betörték a főváros területére és elfoglalták Straussberg, Werneuchen, Müncheberg és Allandenberg városokat. Erknert elérték, amely már Berlin egyik elővárosa. Északról

behatoltak Bernauba, amely szintén az elővárosokhoz tartozik és Erknerrel együtt a villamosvasút végállomása is. Berlin területéhez tartozik. Ugyanakkor az első ukrán hadsereg Berlin délről is körülveszi és Belitz helység elfoglalása után Potsdam irányába tör előre. Berlin körükerítése minden irányból folyamatban van. Súlyos harcok folynak a fővárostól keletre Steutenberg, Wornauchen és Altlandberg között. Itt a németek minden egységüket,

úgy a Wehrmacht, az SS, a Volksbund, mint a csendőrségi alakulatokat összeszedték. Az oroszok azonban áttörték a német állásokat és a német csapatok nagy részét megsemmisítették. Delebbre a vörös hadsereg elfoglalta Kalaut, Lohaut és Semstemberget. Ezek a helységek Berlin déli támaszpontjai voltak. Szászországban elfoglalták Bautzen és Kamern városokat, majd az orosz csapatok 20 kilométerre megközelítették Drezdát. (MTI)

Bologna elfoglalása után Ferrara elé ért a déli offenzíva

London. Az olasz fronton a szövetséges csapatok Bologna elfoglalása után gyors tempóban haladnak előre és követik a menekülő ellenséget és széles fronton betörték a Po síkságra. Tíz kilométerre állanak Ferrara előtt. Bologna elesett, miután a szövetséges csapatok áttörték a külső védelmi vonalat. Rögtön a benyomulás után a lakosság a me-

nedékhelyekről kijött és üdvözölte, köszöntötte a szövetségeseket. A bevonulás után azonnal megkezdte működését egy antihiszti olasz bizottság, amely már polgármestert is választott. A gyönyörű város nem sokat szenvedett, a legtöbb épület épségben megmaradt. A villanyművet a németek felrobbantották. (MTI)

Északon Hamburg körülzárása folyik, délen München felé közelednek az angolszászok

Berlin és Drezda között találkoznak
Sztalingrád és El-Allamain hősei

London. Reuter Iroda: Az amerikai és orosz csapatokat már csak 40 kilométer választja el egymástól. Az amerikai tudósítók szerint csak napok, talán órák kérdése, hogy a két hadsereg felveszi a közvetlen érintkezést egymással. Az a hely, ahol a legközelebb állnak egymástól, délre terül el a fővárostól. Itt Konyev csapatai Spreewaldon keresztül haladtak és elérték Jüterbocket és elfoglalták a várost.

Teljesen befejeződött Dessau megtisztítása. A Berlinből Drezdába vezető vasútvonalat átvágták és a várost pontként oldalról fenyegetik. A Berlin és Drezda közötti vidék lesz a székhelye annak a történelmi pillanatnak, amelyben Sztalingrád és El-

allamain hősei találkoznak. A 3. amerikai hadsereg Asch várost elfoglalta és két oldalról benyomult cseh területre. Bajorországban Nürnberg teljesen a szövetségesek kezén van. Az utolsó 24 órában 11 ezer foglyot ejtettek és 14 ezer szövetséges foglyot szabadítottak ki.

A szövetségesek tovább nyomulnak előre dél felé. 60 kilométerre közelítették meg Augsburgot és alig 100 kilométerre állanak München előtt. A francia hadsereg előrenyomul és részt vesz Németország elfoglalásában. Megszállta Stuttgartot, Freiburgot, Tullington és Mühlheimet. Sok német katona esett fogdába a harcok során. A Schwarzwaldot lelszabadították és elérték a Dunát széles fronton. Donau-

schwingenél a Duna forrása közelében és Sigmaringennél, amely kisvárosban az elmenekült vichy-kormány székhelye volt, majd átlépték a felső Dunát és Konstanz alatt elérték a svájci határt Schaffhausen mellett. Itt egy újabb terepszak keletkezett, amely magába zárja a svájci, franciaországi és Fekete-erdő közötti németeket.

Az Északi-tengeri nagy kikötővárosokban még áll a harc. Brémában utcai harcok vannak. — Hamburg körülzárása folyamatban van. A Hamburg-Cuxhaven vasúti vonalakat átvágták a szövetségesek. Hollandiában a kanadaiak közvetlenül Amsterdam előtt állanak.

Szövetséges csapatok Bitterfeldnél állanak legközelebb a vörös hadsereghez. Mindössze 40 kilométer választja el őket az orosz élelcsapatoktól. Minden összeköttetés Berlinből déli irányba át van vágva. Észak- és Dél-Németország két részre szakadt. A 9. hadsereg az Elbát újabb és újabb helyeken érik el. A Hamburg és Harz hegység közötti bekerített német csapatok nagy része megadta magát és 56 ezer német esett fogságba. Braunschweig környékén folynak a harcok.

Két magyar hadosztály a 9. hadsereg frontján — amikor a parancsnok tudomására jutott, hogy bevannak kerítve — sietve möhöz megadták magukat Hamburg előtti a britek elfoglalták Buxtehude városát és elvágták a Cuxhavenbe vezető vasútvonalat.

A kanadaiak 10 kilométerre állanak Oldenburg előtt. Leher várost Oldenburgtól délre a lengyelek fenyegetik és az egész Északi-tenger a szövetségesek arcvonalá előtti fekszik.

Dél-Németországban a francia hadsereg merész hadműveletekben átlépte a Dunát Uhlmától délnyugatra és elérte a Bódeni-tót és a francia határt. A német csapatok itt körül vannak zárva. A 3. amerikai hadsereg Bajorországban husz kilométerre van Bayreuthtól és Augsburgtól és a Duna felé közeledik. (MTI)

Feloszlatják a csendőrséget, május 1-e nemzeti ünnep

Budapest. Az első budapesti minisztertanácsos elhatározta, hogy feloszlatják a csendőrséget és a rendőrséget fogják megszervezni a kis- és nagyközségekben egyaránt. Takács Ferenc iparügyi miniszter javaslatára május elsejét a munka ünnepét nemzeti ünnepé tették. Március 15-e továbbra is nemzeti ünnep, április 4-ét pedig mint a felszabadulás ünnepét fogjuk megünnepelni.

Angliában már megszüntették az elsőötítést

London. Az angol kormány elrendelte, hogy hétfőtől kezdve az elsőötítést teljesen megszüntik egész Angliában, csak a tengerparton 8 kilométeres sávon fognak még bizonyos óvintézkedéseket tenni a német tengeraltjárók miatt. (MTI) (Vajjon nálunk mikor kerül már sor erre? Szerk.)

Az első békegalamb-hír Amerikából

Reuter jelentés Bernből. A svájci kormány elrendelte Svájc északi és nyugati határának szigorú elzárását. Ezzel az intézkedéssel azt akarják megakadályozni, hogy a Németországból menekülő náci svájci területre szökjenek. (MTI)

Washington. Az Egyesült Államokban a repülőgépgyártás 15 százalékkal csökkent. Ezt azzal indokolják, hogy az európai hadihelyzet már nem teszi szükségessé a repülő nagy számban való előállítását és azzal, hogy Távol-Keleten is javult a hadihelyzet. Ezenkívül az újabb repülőgéptípusok sokkal jobbaknak bizonyultak, mint a régié. (MTI)

Schussnigg volt osztrák kancellár el

Páris. A luxemburgi rádió jelentése szerint Schussnigg volt osztrák kancellár még életben van és pedig az egyik német koncentrációs táborban, Berlin mellett tartózkodik. Azt jelentette a rádió, hogy néhány, a német fogolytáborból kiszabadult hadifogoly nem régen Schussniggot személyesen látta. (MTI)

London. Egy washingtoni jelentés szerint Molotov és Stettinius ezen a héten megbeszélést folytatnak az Egyesült Államokban. Ez a megbeszélés nem egy értelmű azzal az összejövetellel, amelyet a négy nagyhatalom külügyminiszterei a krimi-határozat értelmében minden negyedévben tartanak. A megbeszélés célja, hogy összhangba hozzák azokat az elgondolásokat és terveket, amelyeket a san franciskói konferencia kell, hogy megvalósítsa. (MTI)

Meghosszabbították a kölcsön- és bérletszerződést

Az Egyesült Államok szenátusa törvényjavaslatot fogadott el, mely szerint 1946 júniusáig elterjesztette ki a kölcsön- és bérleti szerződés érvényességét. A republikánus párt képviselői elleneztek a törvényjavaslatot. Miután a szenátorok szavazatai egyenlő arányban oszlottak meg, a szenátus elnöke döntött és a törvényjavaslatot felterjesztette az elnökhöz aláírás és jóváhagyás végett. (MTI)

„Gyökeres bel- és külpolitikai változásra van szükségünk”

mondta a sajtóértekezleten Gyöngyösi külügyminiszter

Budapest. Gyöngyösi János külügyminiszter tegnap sajtóértekezletet tartott, amelyen nagy külgügyi expozé adott a sajtó munkatársainak. Nyilatkozatában többek között a következőket mondta: — Társadalmunknak a külpolitika terén el kell hagyni az illúziókat. A húszmillió magyarországi, ezeréves szentistváni birodalom, ezek a jelszavak reánk nézve semmi hasznát, csak veszedelmet jelentettek és a reakció melegágyai voltak.

Ez természetesen távolról sem jelenti a nyelvi, kulturális és szellemi kapcsolatnak a feladását, amelyek természetesen magyart a magyarhoz fűzik, legyen az a Duna-medencében vagy Amerikában.

A fegyverszüneti egyezmény a magyar külpolitikán alapszik. Nemcsak a belpolitikai átalaku-

lás, de a magyar külpolitikának is 180 fokos eltérést kell mutatnia a régivel szemben. Nyugat helyett kelet felé kell orientálódni. Bizom abban, hogy azzal a komoly, demokratikus átalakulással, amelyet a kormány maga elé kitűzött, sikerülni fog a Szovjetunió jóindulatát megnyerni és őszinte baráti viszonyt létrehozni.

Minden törekvésünk az — folytatta a külügyminiszter —, hogy látványt borítsunk a multira, de becsületesen le kell vonni annak következményeit. Vonatkozik ez különösen Jugoszláviára, amelyel szemben sajnos sokat vétkezünk. De bizom abban, hogy a magyar parasztság, a magyar munkásság és a haladó magyar értelmiség a Duna-medencében a környező népekkel együtt könnyen megtalálja az együttműködés közös alapjait. (MTI)

Készül a második híd is a Sámson-apátfalvi csatornán

Eredményesen folyik a vasúti-híd felemelése is

Lapunk első hasábjain már hírt adtunk arról, hogy a tanyai gazdák egy csatornahíd építését fuvarjukkal elősegítették.

Most illetékes helyen közzétük velünk, a második híd — a Csávas-dűlőn a Sámson-apátfalvi út kereszteződésénél — is befejezéshez közeledik, miután ennek háromnegyed része már el is készült. Az illetékes hivatal felkérésére ezúton hívjuk fel a tanyai gazdák figyelmét arra, hogy akik kötelezettséget vállaltak a hídépítéshez szükséges faanyag oda- és elszállítására, köteleességüknek mielőbb tegyenek eleget, hogy a hídépítés rövidesen befejezést

nyerhessen.

Ugyancsak örömmel hallottuk azt is, hogy a marosi vasúti hídnál a vízbeesett vashid tartóréseinek felemelése megkezdődött és már körülbelül 2 méterre sikerült is felemelni. Minden remény megvan arra, hogy a felemelés teljes mértékben sikerülni is fog. A híd kiemelésénél elsőrendű cél az, hogy a meglévő részt kiemeljék és ezáltal a víz szabad folyását biztosítsák, külön tekintettel az árvédekezésre, de arra is, hogy majdan — ha korlátozott mértékben is — de bizonyos vasúti forgalom is megindulhasson.

Időszerű tudnivalók az eredményes cukorrépatermelésről

Termelési tanácsok az 1945. évre

Jól tudjuk, hogy ezidén kevés a cukorrépatermelésre megfelelően előkészített föld. Így van ez a legtöbb terménynél is. Azzal szabad csak számolnunk, ami van. Őszi szántás csak elvéve áll rendelkezésre. Tavasz szántásba kell majd sok helyen vetni. Ezért adjuk az alábbi jótanácsot az idei cukorrépatermelésre.

Szántás. Ne féljünk ettől. Hibát akkor követünk el, ha a tavaszi szántást akkor végezzük, amikor a föld még nem szikkadt ki és a szántás nyomán rögök, hantok képződnek. Ezt jól eldózgozni nem lehet. Tavasszal csak akkor szabad szántani, amikor a talaj az eke teljes mélységében felszikkadt és a felszántott föld porhanyós, jól elgöngyházható. Csak annyit szántunk fel azonban egy nap, amennyit ugyanazon a napon boronálni, simítani, bevetni, újraboronálni és simítani tudunk. A szántásnak tavasszal „nyitva” maradni nem szabad. Ennek betartása igen fontos, mert ez a termelés sikerének egyik főtenyezője.

Boronálás. A felszántott földet fogasoljuk meg. Ezen munkához használjunk nehez fogasboronát. Ennek hatásaként a nagyobb rögök eltöredeznek.

Simítás. Most simítóval járassuk be a táblát. Ez a szántás irányára keresztirányban történik. Ha nincsen simítónk, megfelelő egy szekérróda. A cél, hogy a szántást lesimítsuk és a fogas munkája után még megmaradt nagyobb földdarabokat szétzúzzuk.

Vetés. Ha azt akarjuk, hogy a vetés jól és biztosan keljen, akkor vessünk bőven cukorrépatápot. Vessünk legalább 15 kg-t egy katasztrális holdon. A maggal nem szabad takarékoskodni. A vetés géppel történik. A sőtávolság 40 cm legyen. Ha nincsen repavetőgépünk, jól használható a közönséges gabonavetőgép. A vetés ilyen géppel háromszoros gabona sőtávolságra történik, vagyis minden harmadik csövet hagyjuk nyitva. A vetésnél ügyeljünk arra, hogy a mag másfél—2 cm-nél mélyebbre

ne kerüljön. Továbbá, hogy a vetőgép a magot egyenletesen adagolja és ne legyenek a sorokban hiányok. Ezt, ha a vetőgép egyébként jó, az szokta okozni, hogy a csövekbe répa magyszár töredék vagy más oda nem való anyag kerül, ami akadályozza a magot abban, hogy folyamatosan jusson a földbe. Helyes tehát a magot vetés előtt, amennyiben erre szükség van, átrostálni.

Magtakarás. Fogasboronával történik, amit most már könnyebb számszámmal végzünk el. Cél a magtakaró tökéletessé tétele.

Simítás. Céja a teljes takarás és megakadályozni, hogy a talaj víztartalma feleslegesen párologjon. Ugyanazzal a számszámmal végzünk, mint a vetéssel simítást.

Ápolás. A cukorrépatermelőnek a termelési idő alatt figyelemmel kell kísérnie a földjét, hogy a szükséges munkát kellő időben végezze el. A cukorrépa ezt a figyelmet jó termés eredménnyel hálálja meg. Az elkészett munka nagyon mebohosszítja magát és az egész termelési idő alatt nem lehet többé a késedelem által okozott kárt behozni. Ha földünk vetésutáni esőre következő hirtelen szárazság folytán megcserepesedik, akkor könnyű boronával kell a felszint porhanyóságot újból helyreállítani. Ilyen boronálást mindaddig lehet végezni, amíg a növények át nem törik a föld felszínét. Amint a sorok látnak, tolv vagy húzó kapákkal vagy gépekkel lazítsuk fel a sorközt. Az első kapálást soha nem lehet elég korán elvégezni! Céja, hogy a gyomokat elpusztítsuk, amikor az még kicsiny és hogy a megfomódott felszint fellazítsuk, hogy ezzel a felesleges vízpárolgást meggátoljuk, azért annak a kapálásnak sekélynek kell lenni. Minden későbbi kapálás mély legyen.

Jelentkezzenek a rézgálicigénylők

Felhívja a közléleti hivatal azokat a szőlőbirtokosokat a figyelmét, akik rézgálicot, illetve feketegálicot óhajtanak igényelni, hogy igényüket a közléleti hivatal I. emelet 123-as számú szobájában jelentse be. A bejelentés betűsorosan, a következőképpen történik:

Április 25-én A, B, C, D,
26-án E, F, G, H, I, J,
27-én K, L, M, N, O, P,
28-án R, S, Sz, T, U, V,
Z betűsök és
30-án az elmaradtak.

Minden szőlőbirtokos köteles az igénylés alkalmával igazolni, hogy mekkora a tényleges szőlőterület nagysága. Erre igazolásul a hivatal elfogadja a hegygazda, városban pedig a városi kézségsít, tanyai lakosoknál a mezőrendőr igazolását a szőlőterület nagyságára vonatkozólag. A rézgálic kiosztására a közeljövőben kerül sor s az időpontját lapunkban közöljük.

— Kereskedő alkalmazottak szakszervezete a hó 24-én, kedden d. u. 5 órakor taggyűlést hirdet, melyre kéri a tagok pontos megjelenését. A Vezetőség.

HIREK

MI VAN MA? 1945. április 24. Kedd. Róm. kat.: György vt. Prot.: György. Napkelte 4 óra 57 p., nyugalom 19 óra 1 p. Holdkelte 15 óra 44 p., nyugat 3 óra 59 p.

— **Gyógyszertári szolgálat.** Ezen a héten az éjszakai gyógyszerészeti szolgálatot az Újvárosi gyógyszerész látja el.

— **Helyesbítés.** Az építőmunkások órábérére az újabb megállapítás szerint nem 3-80 pengő, hanem 60 százalékkal nyert felemelést.

— **Jelentkezzenek a marosi halászok.** Azok, akiknek a Maroson a halászattal kapcsolatosan bérletük volt, jelentkezzenek a rendőrpáncsnokság 33. számú szobájában, az engedélyek megmosszabitása végett.

— **Lopják a csulkaszárat a vitahalmi gazdaság területén.** Balázs Mátyás mezőőr ismételt jelentést tett a rendőrségnek, miután az őrizetére bízott, úgynevezett vitahalmi gazdaság területén lévő kúpköböl — különösen a város szélén lakó egyének — rendszeresen lopják a kukoricaszárat. Tettén is ért Balázs Mátyás mezőőr néhány egyént, akik a hátukon fuvarozták a kukoricaszárat, ezúttal Gróf János ingatlanközvetítőnek a földjéről. A tettesek ellen a bűnvádi eljárás lopás vétsége miatt megindult.

— **Grafológiai analízist készít** bármelyik az írásról Szántó-mester, Gróf Apponyi Albert-utca 40. Fogad: 10—1 íg. 3—6 íg.

— **A köztisztviselők szabadszakszervezete** 1945. április 25-én délután 5 órakor a Munkásotthonban (Uri Kaszinó) taggyűlést tart. Kérjük a tagok teljes számban való megjelenését.

— **Felhívás.** A rendőrpáncsnokság felhívja a Makóra érkezőket, hogy bejelentési kötelezettségüknek 24 órán belül tegyenek eleget, mert a rendőrségnek tudomása van arról, hogy többen bejelentés nélkül tartózkodnak a városban. A rendőrség razziákat fog rendszeresíteni és a mulasztókat szigorúan megbünteti.

— **A közegészségügy érdekében adjunk kísérleti állatokat.** A szegedi egyetemi gyógyszerész táviratban fordult a makói Kommunista Párthoz, hogy gyógyszerek készítéséhez nélkülözhetetlen szüksége van kísérleti állatokra: nyulra, tengeri-malacokra és fehér egerekre. Ezekből az állatokból bármily mennyiséget átvessz az egyetemi gyógyszerész. Miután a közegészségügy szempontjából elsőrendű közérdekről van szó, ezúton hívjuk fel mindazokat, akiknek az említett állatokból készletük van, azt minél előbb ajánlják fel az egyetemi gyógyszerésznek (Szeged), vagy jelentésként a makói Kommunista Párt helyiségében, a Széchenyi-terén.

— **Lefűlt szoda-spekuláns.** Juhász Antal Vaskapu-utcai fuvaros Medgyesegyházán vett évőv április 3-án négy mássa szódát Gábor Mihálytól 4200 pengőért azzal, hogy azt a makói közellátási hivatalnak átadja. Juhász Antal azonban a zsírszódát a közellátástól elvonta és Medgyesegyházán eladta 5000 pengőért. Április 11-én ismét vett 25 kilogramm szódát, azonban az ottani rendőrség elfogta és letartóztatta. A nála talált 25 kilogramm szódát és a 4150 pengőt a polgári hatóságnak átadta és Juhász Antalt a makói rendőrségre kísérté.

— **Anyakönyvi hírek.** Házasságra jelentkeztek: Keceli Mészáros Vilmos Takács Annával. Házasságot kötöttek: Szekeres Mihály Czene Matildával, Keceli Mészáros Vilmos Takács Annával. Született: Szentpéteri Imre és Németh Rozáliának: Zsuzsanna

Rozália, Ásós Sándor és Lakatos Évának: Ferenc nevű gyermeke. Elhaltak: Boros Pirokka (Vaskapu-utca 5.) 1 hónapos, özv. Kelemen Sándorné (Bercsenyi-utca 35.) 66 éves, Sánta Sándorné Jó Julianna (Verebes-utca 1.) 61 éves, Biró Sándor (Megyeház-utca 33.) 81 éves, özv. Kis Józsefné Sirok Rozália (Szén-utca 6.) 48 éves, Fodor István (Megyeház-utca 30.) 61 éves korában.

A földreform jelentősége

Egy ország bel- és külpolitikáját társadalmi összetétele szabja meg. Magyarország azért volt eddig a hitleri Németország csatlósja, mert társadalmunk vezető osztálya a nagybirtokos osztály volt és ennek gazdasági érdekeit szolgálta elsősorban a német szövetség. A földreform legnagyobb jelentősége és igazi lényege éppen az, hogy megváltoztatja az ország társadalmi összetételét. Minden átok, romlás, ami országunkra ezer év óta szakadt, a Csák Máté, Zápolya János-féle kiskirályoknak és ezek mai utódainak, a nagybirtokosok osztályának lelkét terhelte, amely osztály saját önző érdekét tolta fel az ország érdekül, amely kerékkötője volt az ország korszerű gazdasági, politikai és kulturális fejlődésének. Az általa kiktartott értelmiség útján ámtotta, hitegette, becsapta a népet és rávette érdekeit — a nép érdekeit — ellen való gyűlölködésre, háborúkra. Össze kell végre törni hatalmukat és ennek csak egy a módja: *megfosztani őket hatalmuk forrásától, alapjától, a legbékésebbek.*

Evszázados mulasztást pótolunk ezzel és végre megoldjuk azt a feladatot, amit az 1848-as forradalom hagyott ránk örökségül. A nyugateurópai államok már ekkor leszámolták a maguk nagybirtokosait és nem véletlen, hogy az a négy állam volt Európa tűzfészke az utóbbi 100 évben, amelyik ezt a kérdést még nem oldotta meg: a cári Oroszország, a junkerek Németországa, az arisztokraták Ausztria Magyarországa és a nemesi Lengyelország. Az orosz nép megcsinálta a maga forradalmát és földosztást 1918-ban. Mi ezt akkor elmulasztottuk, illetőleg a mi 1918-as forradalmunk éppen azon bukott el, hogy a földreformot elodáztuk és helyükön hagytuk a régi nagybirtokosokat, akik megtartva gazdasági hatalmukat, magukhoz ragadták hazárdul politikájukkal az államhatalmat is.

Tanulnunk kell a múltból és a többi népek példájából. Most már nem fog tudni a hatalmát veszített nagybirtokosság külföldi segítséget hozni a nép ellen, külföldre menekülni a felelősségrevonás és a feladatok elől, mert leszámolnak velük egész Európában. Eltűnnek végleg a történelem színpadáról, ahol oly dicsestelen szerepet játszottak eddig. Új kisbirtokosossá válik majd helyükbe és megváltoztatja az ország gazdasági, politikai és kulturális képét.

Gazdaságilag olyképpen, hogy egyrészt belterjes, minőségi termelésre berendezkedő kisbirtokos-

kat hoz az egyoldalú gabona-termelésre berendezkedett nagyüzemek helyébe, másrészt új, hatalmas belföldi felvevőképes piacot kap az ipar a kisbirtokosságban. Iparunk előtt így eddig elképzelhetetlen fejlődési lehetőségek nyílnak meg. Erősödni fog az ipari munkásosztály is, mert megszűnik az a mezőgazdasági proletáriátus, amelyik ölműsülként nehezedett az ipari bér munkások mozgalmára és megnehezítette harcukat a nagytőke ellen, a nagyobb bérért, magasabb életszínvonalért. Nagyobb, egységesebb, erősebb, gazdagabb lesz az ipari munkásosztály is.

Külpolitikailag ez a gazdasági átalakulás a szomszéd népekkel való békés együttélést és együttműködést teszi majd lehetővé. — Mert ahogy a nagybirtokrendszer a nép nyomorát és az állandó háborús veszélyt jelenti, úgy jelenti az erős kisbirtokossá válik a jómódot és a békét. Az sem véletlen, hogy azok az államok, amelyekben a kisbirtokossá válik a vezetőszer: Svájc, Dánia, Hollandia, Svédország, a legjómódúbbak, a legbékésebbek.

Belpolitikailag a demokrácia lesz az új kisbirtokossá válik következménye, mert nem néhány ember lesz már az ország, hanem végre az egész nép.

A politikában így érdekeltté tett nép önmaga akarla kezébe venni sorának irányítását, hogy többé ne döntsenek az uralkodó osztályok róla, de nélküle sem.

Gyökeresen megváltoznak majd kulturális viszonyaink is. Többé nem kevesek kiváltsága lesz a tudomány, a művészet és a civilizáció minden vívmánya, hanem részesül mindebben az egész nép. Nem áll majd senkinek érdekében detektívregényekkel, karrier-filmekkel, fajelmélettel és egyéb áltudománnyal, gyűlöletre, rablásra uszító álművészettel félrevezetni, barbárságba dönteni, butaságban tartani a népet. A gazdasági felszabadulás meghozza majd a lelki felszabadulást is. Az addig elnyomott, meghunyászkodó, kétségbeesett, hitetlenkedő, bizalmatlan, önállóságról leszoktatott tömeg így válik a föld tulajdonbavétele nyomán öntudatos, szilárd akaratú, nyugodt, bátor, a maga fejével gondolkodó és a maga lábán járó szabad egyénekből összetevődő néppé.

Természetesen számolnunk kell azzal is, hogy a földosztás rengeteg új kérdést vet majd fel és végrehajtása körül sok nehézség fog felmerülni. Sohase feledjük azonban, hogy a nehézségeket is a németeknek, hazai nyilas szoldosainak és az állatuk elvesztett háborúnak köszönhetjük. Ezek nélkül lenne állatállomá-

nyunk, traktorunk, vasutunk, hajtóanyagunk, vetőmagunk, munkakerőnk, mezőgazdasági iparunk és mindenünk, ami csak kell. Azonban csak a gyengék, kishitűek hátrálnak meg a feladatok elől és fordulnak a múltba. Az életképes nép a jövőbe tekint és ereje, akarata, munkakedve az elébe tornyosuló feladatokkal arányosan növekszik.

A nehézségeket pedig legyőzzük mindenáron és éppen azért, mert a földreform terén — bármily ellentmondásnak lássék is az — nem a gazdasági részen van a hangsúly, pillanatnyilag nem a föld megmunkálása, a mezőgazdasági termelés, a kis-, vagy nagyüzemi forma kérdése a döntő, nem erről van szó elsősorban. Mindezekről lehet, kell és fogunk is vitatkozni, de csak azután, ha a lényegét, a föld tulajdonjogát már rendeztük. Ha már a nép lesz a föld! Ha tehát a társadalmi kérdésen túl leszünk.

A nagybirtokososztály rendszere és politikája egy nemzedéken belül másodszor hagyott most a demokráciára öröklöt egy vesztet, kirabolott, tönkretett országot, romokat és pusztulást. Többé ezt nem teheti meg. A földosztás éppen ettől a lehetőségtől fosztja meg. Mi pedig, bármily terhes is az örökség, vállaljuk. És mégis felépítjük a dolgosabb jövőtben élő, független, szabad és demokratikus Magyarországot.

Kárpáti Ernő.

Julius 13-án kezdődnek az érettségi vizsgálatok

A makói gimnázium igazgató-ságához megérkezett az érettségik rendje. A rendelkezések szerint a gimnázium VIII. osztályában június 2. a lesz az utolsó tanítási nap, majd június 4. és 9. között tartják meg az összefoglaló vizsgálatokat. Az összefoglaló vizsgálatok befejezése után június 14-e és 20-a között az írásbeli érettségit tartják meg, majd július 13-án megkezdődik a szóbeli vizsgálat. Az érettségi vizsgálatok elnöke Dombi Béla középiskolai szakelődő lesz Szegedről.

Megalakult az „Elhagyott Javak Kormánybiztossága

Az Ideiglenes Nemzeti Kormány Budapestén „Elhagyott Javak Kormánybiztossága” néven új kormánybiztosságot állít fel. A kormánybiztosság feladata az otthon, vagyont, létalapot veszítettek megsegítése, az elhurcoltak felkutatása és hazaszállítása, az elhagyott házak, földek, vállalatok, lakások stb. fenntartása, felügyelete, üzembehelyezése, az örökös nélküli javak felügyelete és az elhurcoltak munkaviszonyainak rendezése. A kormánybiztos mellett elnöki tanács működik, a felső felügyeletet pedig a legfelsőbb állami számvevőszék látja el.

— **Rendőri hír.** Molnár Sándor, mint a református egyház gondnoka feljelentést tett, mert a református ötemetőben, a hullaház mögött körülbelül 10 méter drótkerítést oszlopokkal együtt ismeretlen tettes ellopta.

SPORT

Megalakult a Makói Munkás Testező Egylet

Vasárnap délelőtt tartotta alakuló közgyűlését igen nagy érdeklődés mellett az MMTE. Az előkészítő bizottság nevében Szabó József szakszervezeti titkár üdvözölte a megjelent tagokat és érdeklődőket és kifejtette, hogy mi készítette a szakszervezetek vezetőségét arra, hogy egy munkás sportegyesületet alakítsanak. Lehetővé kell tenni a munkásifjúságnak, hogy olyan sportegyesületben sportolhasson, amely a demokratikus eszmék jegyében működik.

Utána Vidra József ismertette az előkészítő bizottság nevében azokat a sportágakat, amelyek keretében edzheti testét a munkásifjú. Az előkészítő bizottsági beszámolókat után Farkas Imre, a Nemzeti Bizottság elnöke foglalja el a koreinöki székét az elnök megválasztásáig. Felszólalásában lelkes szavakkal méltatta a sport jelentőségét: a sport az emberek, a népek megbékélését célozza, ne pedig, mint a múltban, fapuskákkal tanítsa meg az ifjakat arra, hogyan kell majd igazi fegyverekkel embereket ölni. Ezekután ismerteti az előkészítő bizottság javaslatát az elnöki szék betöltését illetően.

Az alakuló közgyűlés egyhangú lelkesedéssel Kiss Imre párttitkárt választotta meg, aki elnöki felszólalásában a tiszta, becsületes sport mellett foglalt állást. Mind a küzdők, mind pedig a nézők között a szeretet, ne pedig a durvaságra vezető iriggy rivalizálás legyen a cél.

Ezután a különböző tisztségek betöltésére került sor. Diszelnökök: dr. Könyves-Kolonics József és Farkas Imre, társelnökök: Tóth Ferenc és Varga Lajos, ügyvezető elnök: Szabó József, alelnökök: Nacsá János, Gy. Varga Sándor és Vidra József, főtitkár: Kiss Imre, titkár: Gombkötő István, főpénztáros: Suba István, pénztárosok: Hadár Antal és Kendrusz László, ellenőrök: Füzesi Károly és Patai György, számvizsgáló bizottság: Szűcs Imre, Pusztai Sebestyén és Boszorgi János, háznagy: Koczka Sándor, jegyző: Papp Elemér, főrendező: Takács József, főrendezőhelyettes: Volksheimer Miklós, főszertáros: Szalárdi István, edző: Szopori János, intéző: Vida Mihály, ifjúsági intéző és nevelő: Opre Gyula, orvosok: dr. Juhász István és dr. Hajdu Ferenc, ügyészek: dr. Sonkovics Miklós és dr. Báron Ferenc. Választmányi tagok: Kiss János, Sinály Károly, Varga István, Sz. Nagy Dezső, Varga Sándor, Szőnyi Ferenc, Buzás Tibor, K. Szabó, pöttög: Gera Pál.

A tisztségeket egyhangú lelkesedéssel töltötték be. Hozzászólások, javaslatok után Kiss Imre elnök megköszönte a tagok lelkes támogatását és az ülést bezárta.

MVSE—Tisza VSE 1:0 (1:0)

Az időjárás alapján „beleszólt” az érdekesnek ígérkező mérkőzésbe s egy sportbelileg, mint anyagilag elintézte. A kiadás és lassú eső felzárta a pályát, úgy hogy játékra csaknem alkalmatlanná vált. Az eső

Löwenbach-féle pékséget átvettem

Naponta friss házi kenyér kapható. Privátsütés reggel 7 és 10 óráig. Kérem a n. e. közönség szíves pártfogását. **Szabó Ferenc** sütőmester, Deák F. u. 13.

a kora délutáni órákban sem szűnt meg s így igen gyér közönség volt kíváncsi a meccsre, mert sokan azt hitték, hogy nem tartják meg a mérkőzést.

A sáros, mély talajon a két csapat nehezen s bizonytalanul mozgott. A vizes és sáros nehéz labdát körülményesen kezelték. Az első félidő elején a honti csapat támadgatott s ekkor sikerült Galambnak a nehéz labdát a kapuba zúditani. Utána a Tisza támadott többet, de gólt elérni nem tudtak. Szünet után mindkét csapat teremtett veszélyes helyzeteket a kapuk előtt, de a csatárok a biztosnak látszó helyzeteket is elpuskálták. Mindkét csapat igyekezett, de a mély talajon nem tudta tudását kifejezni.

MAKÓI-NÉPBANK átköltöztött a régi üzlethelyiségébe. Pénzüri órákat tart reggel 9-től 12-ig.

Aki ellensége a szakszervezetnek, az ellensége önmagának.

Makó megyei város polgármesterétől.

5452—1945.

Hirdetmény

Tárgy: Fasisztaszellemei és szovjetellenes sajtótérmekek megsemmisítése.

Az Ideiglenes Nemzeti Kormányának fenti tárgyban kiadott 530—1945. M. E. számú rendeletét az alábbiakban közlöm a város lakosságával:

„1. §.

Meg kell semmisíteni a könyvnyomdák, könyvkiadó vállalatok, könyvkereskedők, köz- és kölcsönkönyvtárak, iskolai könyvtárak, valamint magánszemélyek birtokában levő minden fasisztaszellemei, szovjetellenes és antidemokratikus sajtótérmekek (könyv, folyóirat, napilap, hirdetés, röplap, képes ábrázolat stb.), tekintet nélkül arra, hogy az magyar vagy más nyelven jelent meg. Különösen és kivétel nélkül megsemmisítendő a fasiszta (nemzeti szociális) politikusok fasisztaszellemei életrajzai, nyilvánosan elmondott beszédei, fasiszta állampolitikai méltató tudományos színezetű művek, a német hadviselést feldicsérlő sajtótérmekek, a fasiszta politikusoknak ily szellemű művei, a fasiszta pártoknak és kiadóhivataloknak összes politikai jellegű kiadványai, vagy ilyen vonatkozású szépirodalmi termékei stb.

2. §.

Az 1. §-ban megjelölt sajtótérmekek kiadása, utányomása, forgalombahozatala, terjesztése, külföldről behozatala tilos.

A kormány rendelete alapján felhívom a könyvnyomdák, könyvkiadók, könyvkereskedők, kölcsönkönyvtárak, egyesületek, tes-

tiletek és iskolai könyvtárak kezelőit, valamint a magánszemélyeket, hogy a felsorolt sajtótérmekeket Makó város főjegyzője hivatalába április hó 30-án déli 12 óráig szolgáltatassák be. Minden könyvtár és egyesület a beadandó könyvekről készítsen jegyzéket és azzal együtt szolgáltatassa be.

Aki a kormány rendelkezésének megjelölt sajtótérmekeket kiadja, könyvnyomtatja, utányomja, forgalomba hozza, vagy aki a birtokában levő sajtótérmekeket másnak átadja, az 1931. évi III. tc. 1. §-ában írt büntetést követi el. A büntető eljárásra a népbíróság bír hatáskörrel.

Amennyiben a cselekmény súlyosabban nem büntetendő, kihágást követ el és háború idején 6 hónapig terjedő elzárással, valamint 8000 pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő az, aki a fentírt beszolgáltatási kötelezettségének szándékosan vagy súlyos gondatlanságból nem tesz eleget.

Makó, 1945. április hó 14.

Dr. SZÜCS ZOLTÁN polgármester h.

2084

Ki tud róla?

Keresem Hamát, Szedér Béla postakidót. Októberben Budapestben járt, esetleg kihelyezést kapott Dunántúlra. Bevonulása esetén karpaszomatos tűzérszakaszvezető. Szíves értesítést kér Szedér postamester, Csánádpalota. 2218

Közalkalmazottak igazoló bizottság, Makó. 447—1945. szám.

Hirdetmény

Közhírré teszem, hogy az ideiglenes Nemzeti Kormány 15/1945. M. E. sz. rendelete értelmében megalakult igazoló bizottság a közalkalmazottak igazolását az alábbiakban folytatja.

Tárgyalni fogjuk:

Dr. Török Lajos törvényszéki bíró (Szabadka), Loós János iparostanoncsikolai igazgató, Szigeti Mária all. gazd. szaktanító, Kasza József th. útor, Szegvári János th. útor, Szász Ferenc th. útor, Bugyán Imre vm. díjnos, Farkas 2. István rendőrfőnörszermester, Makó Lajos all. útor (Korond), Turán István forg. adóh. II. o. tiszt, Szalados Emil SzCsV. lakatos, Hanga Lajos SzCsV. kazánkovács, dr. Karsai Károly SzCsV. fogalmazó, Belezna János városi hajdu, Baranyi József v. nyomdász, Lengyel Sándor v. hajdu, Erdélyi Erzsébet v. lab. asszisztens, Baranyi Sándor v. kis hajdu, dr. Nikelszky Jenő ny. polgármester, dr. Nagy Béla kir. közjegyző, dr. Szirmai József ügyvéd, Zsilko József róm. kat. tanító, H. Kovács József pü. irodatiszt, Nagy Mária polg. isk. tanár, dr. Demeczky Ferenc pü. titkár, Baranyi Béla forg. adóh. II. o. tiszt, Szalkai Sándor forg. adóh. II. o. tiszt, Komáromi Jó-

zsef forg. adóh. gyakornok, Kardos Mihály adóh. I. o. altiszt, Mag Béla rk. plébános, id. tanító, Sárközy István tanügyi fogalmazó, dr. Draskóczy Ede vm. közlg. gyakornok, Ladányi Ferenc, Gulácsy Sándor Megyei Földbirtokrendező Tapács jegyző, Felbauer Margit s. hivatali tisztviselő, Wébel Eleonóra vm. kis. igazolási ügyét.

Felhívom a lakosságot, hogy mindazok, akik fent megnevezett közalkalmazottak valamelyikének olyan magatartásáról, vagy cselekményéről tudomással bírnak, amely a magyar nép érdekeit sértette vagy sérti, ezt és a vonatkozó bizonyítékaikat, tanúikat nekem, a bizottság elnökének 8 napon belül szóban vagy írásban jelentsek be.

Ezen bejelentés Vármegyeház, szárnypüület II. em. 31. számú szobában tehető meg délelőtt 10—12 óra között.

Figyelemztetem a bejelentőket, hogy az írásbeli bejelentés csak az esetben képezheti az igazolási eljárás alapját, ha a bejelentés nevét és lakcímét a bejelentésben feltünteti.

Makó, 1945. évi április hó 21.

Könyves-Kolonics József s. k. 2294 igazolóbizottsági elnök.

Makói 56. honvéd kiegészítő parancsnokság. 170/sgt.—1945. szám.

Hirdetmény

Akinek a földjén fel nem robbant akna vagy lövedék van, haladéktalanul jelentse a fenti parancsnokságnál.

Makó, 1945. április 14.

Krause Ervin szds. s. k. kieg. pk.

Tojást állandóan veszok. Pető Lajos elemismiszerület, Főter. 1881.

Kévegalit az egyik tüzelőanyagot állandóan veszok. Pető Lajos elemismiszerület, Makó, Főter. 2084.

Savanyú uborkát és paprikát állandóan veszok. Pető Lajos elemismiszerület, Makó, Főter. 2035.

Savanyúságot, tarhonyát és baromfit állandóan veszok. Klein elemismiszerület, Főter. 2124.

Egy vadonatú dupla, ballonkabát közepértékre létre eladó. Megtekinthető a délutáni órákban. Gr. Apponyi-utca 34. 2264.

Egy hóthónapos üszöborjú eladó. Szt. Gellért-utca 28. 2282.

Főrlukháért tüzfát adok. Temesvári-utca 21. 2284.

Felhívás. Azon nagymakertészek, akik Pusztai 3. sz. beről voltak terményeiket azonnal takarítsák le, mert a föld szántásra kerül és ha maradt vetetlen marad, a felelősség ne engem terheljen. Szentpéteri. 2309.

Tisztaságkedvelő mindenféle nyílt bejárónak vagy bentlakónak felvesz az újvárosi gyógyszertár. 2310.

Kislaludni, 42. számú ház eladó. Ertekezni lehet a szegényháznál Balázs Ferencnél. 2312.

Pulykát, hízott libát, kacstát, tyúkot, tejet, tejlejt, túrót, vaját, gomolyt, mézet, tojást és mindenféle tüzelőanyagot állandóan veszok. „Ezerjő” büffé-étterem (Hétezer helyén). 2316.

Mindenféle órajavitást lakásokban vállalkoz. Gr. Apponyi Albert-utca 40. 2318.

Étkozési burgonyát minden mennyiségben legolcsóbb napi áron veszok. Gr. Apponyi Albert-utca 1. Megyeháza mellett, Bencze. 2319.

Felelős szerkesztő:

KISS IMRE

Felelős kiadó: SZABÓ JÁNOS

„Szabadság” nyomda, Makó.

Szegedi-utca 1. szám.

„Ezerjő” büffé-étterem ma megnyílt

(Hétezer borzó helyén, a volt Iritz depó) Pető Tibor és Iritz László vezetésével

Egész napot át büffé, dölben ebéd.

2317